

УДК 81'374

Пасєка Олеся*(м. Остроз, Україна)**Національний університет «Острозька академія»***АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ НА МАТЕРІАЛІ СЛОВНИКА «OXFORD GUIDE TO BRITISH AND AMERICAN CULTURE»**

У тезах розглядаються окремі лексичні групи словника Oxford Guide to British and American Culture.

Ключові слова: *лексикографія, лексикологія, класифікація лексичних одиниць, оніми, гідроніми, фітоніми, зооніми.*

В тезисах рассматриваются отдельные лексические группы словаря Oxford Guide to British and American Culture.

Ключевые слова: *лексикография, лексикология, классификация лексических единиц, онимы, гидронимы, фитонимы, зоонимы.*

The work examines separate lexical groups of the dictionary Oxford Guide to British and American Culture.

Key words: *lexicography, lexicology, classification of lexical units, onima, hydronyms, phytonyms, zoonyms.*

На окрему увагу заслуговують словники, укладені з метою висвітлення особливостей культури певної країни. Вони знайомлять нас із традиціями, звичаями, визначними архітектурними пам'ятниками й перлинами живопису, роблять короткий екскурс у життя відомих людей, що свого часу зробили вагомий вклад у розвиток нації. Британський словник «Oxford Guide to British and American Culture» розкриває суть та головні відмінності між культурами Великобританії та США, щоб під час відвідин тієї чи іншої країни (або ж у звичайній бесіді) Ви були “на коні”, проявивши свою обізнаність та компетентність у питаннях, які стосуються політичної, культурної, соціальної сфер тощо.

Мета дослідження є виявити та здійснити тематичну класифікацію лексичних одиниць, виокремлених у словнику «Oxford Guide to British and American Culture».

Словниковий склад мови, який може нараховувати сотні тисяч одиниць, має дуже складну організацію. Розподіл його елементів (лексем і стійких словосполучень) опирається на широкий ряд ознак. Для того, щоб вільно користуватись таким багатством, словниковий склад повинен бути якимось чином упорядкованим, систематизованим. Систематизація лексики ускладнюється тим, що слова відбивають позамовну дійсність, яка не завжди усвідомлюється як система.

У процесі дослідження лексичного складу словника, ми виокремили наступні групи: фітоніми, зооніми, гідроніми та оніми. Як відомо, досвід духовного і культурного розвитку людини фіксується найменуваннями предметів і явищ навколишньої дійсності, тому вивченню лексичних одиниць в мовознавчій літературі приділяється особлива увага. Увага до фітонімів обумовлена тим, що слова, які номінують рослини, фіксують і відображають процес пізнання і освоєння світу флори в певній культурі (в нашому випадку британській та американській). Таким чином, дослідження фітонімів дозволяє вирішити термінологічні, лінгвокультурологічні та етнолінгвістичні проблеми.

Одним з актуальних питань, пов'язаних з історією дослідження фітонімічної лексики, є визначення семантичного обсягу поняття «фітонім», так як в мовознавстві немає загальноприйнятого тлумачення цього терміна. Виокремивши фітонімічні одиниці словника, ми класифікували їх у відповідності до чуттів, до яких вони апелюють, а саме: слух, нюх, візуальне сприйняття. Таким чином, виокремлені підгрупи фітонімічних одиниць несуть конкретне чуттєве навантаження, яке активує органи зору, нюху та смаку. Більше того, за деякими назвами розгортається масштабне історичне полотно, яке відлунує у сьогоденні.

Професор М. Сюсько визначає зооніми як «номінативні одиниці зі статусом слова, що мають усі ті категорії, які властиві словам мови взагалі, підпорядковані законам мови і, таким чином, підлягають лінгвістичному вивченню» [2, с. 90]. Виникнення

значної частини зоонімів відноситься до періоду зародження трудової діяльності. Результатом такого тривалого функціонування лексем цієї групи в мові є розгалуженість їх семантичної структури, тенденція до утворення великої кількості вторинних значень – як вільних, так і фразеологічно пов'язаних. Таким чином, ми виокремили групи зоонімів, які пов'язані із зовнішньою ознакою тварини або її забарвленням. Отож, зооніми, що є власними назвами конкретного виду або окремої особини, слугують для відображення й підкреслення характерних ознак тварин, пов'язаних із їхньою зовнішністю та поведками.

Опираючись на визначення, яке подає словник іноземних слів, гідронім – це власна назва водойми: річки, озера, моря і т. д. та яка є предметом лінгвістичного вивчення [1]. Аналіз гідронімів дозволяє простежити етнічні та міграційні процеси на прилеглий території, шляхи заселення і напрямки міграції народів, виявити контакти і системні зв'язки між різними етносами і історичну зміну одного етносу іншим, відтворити географічні умови місцевості, історичні події, етнолінгвістичне минуле, уявити етнокультурний фон.

Проаналізувавши гідроніми, представлені у словнику, ми здійснили класифікацію відповідно до етимологічного походження їх найменувань: назви іспанського походження, назви голландського походження і назви, що сягають древніх мов. Можна підсумувати, що хоч гідроніми і належать територіально до США та Великобританії, але їхні назви походять в більшості з інших мов, що є свідченням етнографічних міграцій та демонстрацією етнолінгвістичного полотна.

Література:

1. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів. / Д. І. Олійник, І. Д. Ганич. – Київ: Вища школа, 1985. – 327 с.
2. Сюсько М. І. Зміст і обсяг зоонімічних термінів/ У зб.: Науково-технічний прогрес і проблеми термінології, Київ: Наукова думка, 1980. – 163 с.
3. Crowter J. Oxford Guide to British and American Culture / J. Crowter. – China : Oxford University Press, 1999. – 600 p.